

Dienen in de praktijk

LANDELIJKE TOERUSTINGSDAG
VOOR DIAKENEN

13 SEPTEMBER 2008

OPENINGSWOORD

EXODUS 35 :4-29
DS. A. KOT

LEZING

THUISHULP VANUIT DIACONALE
BEWOGENHEID, OF NOODZAAK?
MEVR. E.W. SONNENBERG

UITGAVE

GENERALE DIACONALE COMMISSIE
HERSTELD HERVORMDE KERK

Inhoudsopgave

Woord vooraf

Ds. A. Kot 3

Meditatie

Ds. A. Kot 5

“Thuishulp vanuit diaconale bewogenheid, of noodzaak?”

mevr. E.W. Sonnenberg 15

Woord vooraf

Opnieuw mogen we u weer in brochurevorm aanbieden hetgeen op de landelijke toerustingsdag op 13 september 2008 aan u werd doorgegeven. Zo kunt u een en ander nog eens rustig nalezen. We hebben op deze dag vanuit het Woord van God mogen horen wat 'vrijwillig dienen' inhoudt. Maar we werden ook in praktische zin toegerust voor het vrijwilligerswerk. We hopen als Generale Diaconale Commissie dat u met deze handvaten ook daadwerkelijk uit de voeten kunt. Dat we u ermede dienen.

Er is veel aan de hand in de wereld en ons vaderland. We horen van een economische crisis en een dreigende recessie. We weten niet wat de toekomst brengen zal. We mogen wel weten dat de HEERE regeert. Het loopt Hem niet uit de hand. En Hij zal Zijn volk door de stormen veilig doen aanlanden in Immanuëlsland. In deze tijd hebben we vanuit het ambt van diakensamen met onze gemeenteleden een dienendetaaktemidden van onze gemeente, onder ons volk en zelfs daarbuiten. Mogelijk wordt er ook al meer en meer een beroep op u gedaan.

De Heere zegene het werk van de christelijke barmhartigheden make het ook dienstbaar aan de komst van Zijn Koninkrijk.

*Ds. A. Kot
Voorzitter GDC*

Meditatie

door ds. A. Kot

Lezen Exodus 35 :4-29

Broeders, het thema van vandaag is 'vrijwillig dienen' en ik wil in dat verband stilstaan bij dat woordje 'vrijwillig' zoals we dat tegenkomen in de Schrift. Vrijwillig dienen! Wat houdt dat Bijbelse woordje 'vrijwillig' eigenlijk in? We komen het vaak tegen in het Schriftgedeelte dat we zojuist samen hebben gelezen, Exodus 35. In dit gedeelte gaat het over het heffoffer. Je zou mogen zeggen: de heffing die de Heere Zijn volk oplegde, nu de tabernakel gebouwd moest gaan worden. Van de bouw van de tabernakel en hoe dat allemaal in z'n werk ging, lezen we vanaf hoofdstuk 36.

1. Als je dan over het heffoffer, waarover het hier in Exodus 35 gaat, nadenkt, dan moet je zeggen: dat heffoffer was door de Heere *bevolen*. Dat staat duidelijk in het vierde vers: 'Dit is het woord dat de Heere geboden heeft'. Dus de Heere gaf aan dat de tabernakel er moest komen. Hij gaf ook aan hoe de bouw van de tabernakel moest zijn. En hoe dat gebouw er uit moest komen te zien. Hij schreef voor waarvan het gemaakt moest worden, tot de kleuren toe en de wijze waarop dat alles moest plaats vinden. Als het gaat om de materialen dan heeft de Heere aangegeven wat er nodig was, en we hebben dat samen gelezen, goud en zilver en koper en hout en specerijen en fijn linnen en noem het allemaal maar op. De Heere beval dat het heffoffer er moest komen.

2. Het tweede wat je er van moet zeggen is dat het duidelijk is dat de Heere er alle nadruk op laat vallen dat het heffoffer voor de bouw van de tabernakel *vrijwillig* gegeven moest worden. Daar ligt echt wel de nadruk op in dit Schriftgedeelte. Laten we samen nog even kijken, bijvoorbeeld in het vijfde vers. 'Een ieder, wiens hart vrijwillig is, zal het brengen'. Als het dan gaat om dat brengen van de gaven, lezen wij daarvan bijvoorbeeld in vers 21: 'En ze kwamen,

alle man, wiens hart hem bewoog, en een ieder, wiens geest hem vrijwillig maakte'. Ze worden genoemd in het 22^e vers: 'de vrijwilligen van hart'. In het 29^e vers gaat het over allen 'welker hart hen vrijwillig bewoog'. Het moet ons leren dat ons offer voor de Heere, wat Hij beveelt, een vrijwillig offer moet zijn. Dat vinden we ook in vers 29, 'tot een vrijwillig offer'. Dat is een begrip was je in het Oude Testament veel tegenkomt.

Een vrijwillig offer. Onze offers aan de Heere moeten vrijwillige offers zijn. Want als wij geen vrijwillig offer brengen, dan moet je eerlijk zeggen tegen elkaar: dan is het eigenlijk een vorm van huichelen. Dan wordt de Heere wel gediend, zo voor het oog, voor het uitwendige, maar dan is het niet oprecht. Zo kon dat bij het hefoffer natuurlijk ook gaan. Dan kon het volk best allemaal spullen brengen die nodig waren, goud en koper, en het leek zo voor het uiterlijke heel wat! Maar als het hart er niet in was, als het niet vrijwillig gebracht werd, dan was het de Heere niet aangenaam! Dan was het niet gegeven uit liefde tot de Heere. Dan was het geen hartelijke gave voor Hem. En daarom legt de Heere er de nadruk op dat het vrijwillig gegeven moest worden. Eén van de Engelse godgeleerden merkt in dit verband op dat er dus kennelijk ook waren die niet vrijwillig waren om deze offers te brengen, die niet van harte gaven. Zij beminden meer hun goud dan de Heere, en wilden er geen afstand van doen, ook niet voor de dienst van de tabernakel. En zo treffend schreef deze man: 'Daar zijn er die Israëlieten willen genoemd worden, maar die weinig over hebben voor de Heere en Zijn dienst. Ze zijn wel voor de ware godsdienst, als hij maar goedkoop is en niets kost!' Ondertussen moet je zeggen dat wat hier nu van het hefoffer gezegd wordt, ook wel geldt voor onze dienst en ook voor het vrijwilligerswerk dat vandaag aan de orde komt. Dat moet ook van harte, vrijwillig van hart, zijn.

3. Ja, als je daar over nadenkt, dan moet je eigenlijk zeggen dat die vrijwilligheid van hart er *van nature bij ons helemaal niet* is. Die Bijbelse vrijwilligheid van hart waar het ook hier in hoofdstuk 35 over gaat, is van nature niet te vinden bij ons. Die groeit niet op onze

akker. Die Bijbelse vrijwilligheid is ten diepste een wonder van Gods genade. Want van nature staat wat God ons beveelt haaks op onze gedachten! Dan verdragen wij het gezag van het Woord van de Heere niet in ons leven en dan onderwerpen wij ons ook niet aan wat Hij te zeggen heeft. Dan strijdt wat de Heere ons zegt met hoe wij er over denken. Dan is Zijn dienst voor ons ten diepste een zware last. Dan is heel de godsdienst in wezen voor ons een ondraaglijk juk dat op onze schouders ligt. Ons vlees is niet bekeerd en wil dat ook niet worden. Gods bevel, en de vrijwilligheid van ons hart, strijden met elkaar. Dat is in het paradijs begonnen en nooit veranderd. De echte vrijwilligheid van hart en het bevel van God strijden een strijd op leven en dood, en nooit zal ik mij aan Gods stem gewonnen geven, ook niet in onze dienst, ook niet als het gaat om vrijwilligerswerk, ook niet als het om dat praktische dienen gaat. Van nature staat mijn wil haaks op die van de Heere. Als er sprake is van een hartelijk onderwerpen aan de Heere, een hartelijke vrijwilligheid, als ons hart ons beweegt om de Heere op Zijn woord te volgen, woorden die hier in Exodus 35 voortdurend gebruikt worden, dan moet je wel zeggen dat er iets veranderd is. Dan is er iets wezenlijk veranderd. Daarom: deze vrijwilligheid kan er alleen maar zijn door Gods genade vanuit het wonder van de wedergeboorte!

En wat is nu het kenmerk van een wedergeboren mens? Is die oude mens van de zonde er dan niet meer? Is het vlees er dan niet meer? Is dat tegendraadse er dan niet meer? Het oude leven, en die oude wil, is daar dan niets meer van over, is dat alles gedood en ten onder gebracht? Nee, integendeel! Het oude is er nog, het moet gedood worden en moet elke dag sterven. Afsterving van de oude mens, zegt de catechismus. Maar er is wel een nieuwe mens die uit God geboren is. En die nieuwe mens is ook werkelijk nieuw, is een volstrekt nieuwe mens, een geheel nieuwe mens. En die nieuwe mens die wil wat God wil. Die kan zelfs niet zonder, zegt de Schrift, want die is uit God geboren! En die wil het ook, geheel vrijwillig, die dienst van de Heere, en die zegt: 'Uw liefdedienst heeft mij nog nooit verdrotten!' Zeker, het is een dienst die de Heere op onze schouders legt. Maar het is een liefdedienst, die met grote vrijwillig-

heid van het hart wordt bedreven. 'Ik zal u hartelijk liefhebben, Heere mijn sterkte!' 'Zo zult Gij zijn voor mijn gemoed, mijn rots, mijn deel, mijn eeuwig goed'. Luther heeft ooit eens geschreven over de christelijke vrijheid. In dat boekje over de christelijke vrijheid laat Luther zo duidelijk zien wat nu christelijke vrijheid is. Dat die nu bestaat in de gebondenheid aan het Woord van de levende God. En je voelt wel aan, dat staat haaks op ons natuurlijk leven. Want dat is een leven los van het Woord. Wij menen dat als wij geen God en geen meester boven ons hebben, dat dát hoogste vrijheid is. Maar wij zien van nature niet dat dat nu gebondenheid is aan satan, slavernij aan de boze. Maar door Gods genade worden wij vrij gemaakt, en in Christus uit deze banden gered, en in de vrijheid van de kinderen Gods gesteld. O dan is daar een hartelijke gewilligheid om in het Woord van de Heere te wandelen, maar dát is vrijheid. En van daaruit komt er ook dat vrijwillig dienen in ware Bijbelse zin. Of dat nu is in het ambt van diaken of als gemeentelid in vrijwilligerswerk. Nu, zo wil de Heere het hebben bij Zijn volk, in Zijn dienst. Zeker, de Heere mag het zeggen: 'Uw woord is een lamp voor mijn voet en een licht op mijn pad'. 'Hoe lief heb ik Uw wet, zij is mijn betrachting de ganse dag'. Een liefdedienst. Dat gold dus voor dat hefoffer in de geschiedenis van Exodus 35, maar het geldt ook voor de zaken waar wij ons op deze dag op bezinnen: 'Vrijwillig dienen'.

4. Als we daar dan verder over nadenken dan moeten wij misschien toch nog iets beter naar dat woord 'vrijwillig' kijken dan we tot nu toe gedaan hebben. Het is ons duidelijk, het gaat om die diepe en ware en wezenlijke vrijwilligheid van het hart, dat allereerst. Maar dan zit er in dat Hebreeuwse grondwoord nog wel iets. Dat wijst niet alleen op die vrijwilligheid van het hart, maar dan zit er ook iets in van: *géwillig zijn*. En dat heeft nu alles te maken met waar we het zojuist over hebben gehad. Gewilligheid heeft te maken met gehoorzaamheid, en in dit geval met de gehoorzaamheid aan het Woord van de Heere. Dat hebben we gezien bij het hefoffer: de Heere beval het, en de vrijwilligen van hart kwamen het geven, gedreven door het Woord van de Heere. Een vrijwillig hart is een hart dat gewillig is om het bevel van de Heere te gehoorzamen. We komen dat bijvoorbeeld

tegen in Richteren 5:2, daar gaat het over het volk dat zich gewillig heeft aangeboden, daar zit datzelfde woord in. En zo lezen wij bijvoorbeeld in Psalm 110:3 dat 'de Heere een zeer gewillig volk heeft op de dag van Zijn heirkrachten'. Een vrijwillig volk is een gewillig volk. Het is een volk dat zegt: 'Heere, wat beveelt U nu in Uw Woord? Wat vraagt U nu van mij in mijn dienst? In de gemeente als diaken en met het vrijwilligerswerk waar het ook op deze dag over gaat. Zegt u het tot mij Heere, laat dat Woord tot mij mogen spreken, ik zal gewillig zijn om Uw Woord op te volgen'.

Bijbelse vrijwilligheid onderwerpt zich dus in gehoorzaamheid aan het Woord van God. 'Spreek Heere, want Uw knecht hoort!' Dat Woord wijst aan hoe de Heere gediend wil worden, in kerk en maatschappij, in het ambt en in wat wij noemen vrijwilligerswerk. Wat houdt dat Woord ons dan voor? Wel, laat ik daar vanmorgen kort over zijn, dat kan ons inmiddels duidelijk zijn. Ik denk dan bijvoorbeeld aan die eerste dag die we hadden, Mattheüs 25, waar ons gesproken werd over het eten en drinken geven van hongerigen en dorstigen, het herbergen van vreemdelingen en het bezoeken van zieken en gevangenen, het kleden van naakten. We hebben daarna ook samen nagedacht over de barmhartige Samaritaan: 'Wie is mijn naaste?' Wie worden er door de Heere op onze weg geplaatst, wat verlangt de Heere van ons? Wel, als wij bij dat licht de Schriften onderzoeken, ook in het ambt van diaken, ook met het oog op wat de taak is van onze gemeenteleden, dan wil het Woord ons daarover onderwijzen.

5. Maar niet alleen betekent dat woord 'vrijwillig' ook 'gewillig'. Het Hebreeuwse grondwoord wijst ons ook op *milddadigheid*. Wij lezen dat bijvoorbeeld in Job 12 en in Jesaja 32:8. In die laatste tekst lezen we het Woord van de Heere: 'Maar de milddadige beraadslaagt milddadigheden, en staat op milddadigheden'. Vrijwilligheid heeft dus alles te maken met milddadigheid. Daar zit iets van overvloed in. In Psalm 68:10 wordt gezongen, en dat is weer hetzelfde grondwoord, van een 'zeer milde' regen. Bijbelse vrijwilligheid heeft alles te maken met milddadig dienen van God. Dat wil zeggen een gul, een

hartelijk, een vrijgevig, een royaal, een oprecht dienen van de Heere, overvloedig en onbekrompen! Dan kijken we niet hoe we met het minste toe komen. De liefde doet niet graag te weinig. Maar dan zit daar iets van een overvol hart in, een volle maat van het hart om wél te doen.

6. Maar er is nog iets, en dat mogen wij vandaag niet voorbijzien, en dat is dit: wij kunnen veel doen voor anderen in ons diaconale werk of als vrijwilligers in de gemeente of anderszins. Het kan zijn dat we daar zeer mee bezet zijn. Ik denk nog even aan Martha die zeer bezig was met veel dienens. Wij kunnen echter bezig zijn met een *verkeerd oogmerk*. En ook dáárop worden wij naar aanleiding van dit woordje 'vrijwillig' gewezen. Want dat woord 'vrijwillig' in de Schrift wordt op andere plaatsen anders vertaald, heel opmerkelijk eigenlijk. Het wordt vertaald met bijvoorbeeld: 'prinsen', of: 'vorsten'. Nu, dan denk je bij jezelf: wat heeft dat nu toch met vrijwilligheid te maken: prinsen, of vorsten? In Job 12:21 wordt dit woord 'vrijwillig' vertaald met 'prinsen', en wat ons nu zo vreemd voorkomt, dat blijkt toch wel mee te vallen bij nader inzien. Want de kanttekenaren wijzen ons daar zeer terecht de weg als zij zeggen: dat Hebreeuwse woord, dat hier nu vertaald wordt met 'prinsen' betekent eigenlijk 'die vanzelf en vrijwillig milddadig zijn'. Dan begrijp ik het nog niet. Nu, dan volgt de verklaring, dan zeggen de kanttekenaren: 'Zo worden nu prinsen, edelen en machtigen genaamd, waarom? Omdat zij met goed doen zich een naam willen verkrijgen en beroemd worden'. Dus in die vertaling 'prinsen' van dit woordje 'vrijwillig', daar ligt de gedachte in dat de wereldse machthebbers zich milddadig gedragen naar hun volk toe en naar hun mensen toe, en weldoen. Waarom? Om door dat goeddoen zelf geëerd en geprezen te worden, en de steun te krijgen die zij nodig hebben. En hoewel dat natuurlijk op zichzelf prachtig lijkt, dat zij goed doen aan de mensen, moet je zeggen, dat hele dienen van de mensen, dat goed doen, dat weldadig zijn, (in Lukas 22 lezen we dat de machthebbers van deze wereld 'weldadige heren' genaamd worden), al die weldadigheid komt tenslotte alleen voort uit eigen belang. Om een naam te krijgen en beroemd te worden. Dan gaat het om niets anders dan om eigen

aanzien en eigen roem. De Bijbel wijst het ons heel eerlijk aan. Wat is dat een verzoeking in al ons bezig zijn, ook in ons vrijwillig bezig zijn. Daarom moeten wij onszelf hierop onderzoeken. Wat zijn nu de motieven van ons handelen, hoe staan wij in de dienst, hoe staan wij in dit werk, ook wat de Heere ons heeft opgelegd in de christelijke gemeente?

Ik neem u daarvoor ook een ogenblik mee naar die eerste christengemeente te Jeruzalem, toen alles zo goed was, toen zij eendrachtelijk bijeen waren en alle dingen gemeen hadden, en de Heere dagelijks toe deed tot de gemeente die zalig wordt. Daar was ook onderlinge zorg voor elkaar, want er waren vele armen in Jeruzalem, maar degenen die wat meer hadden, verkochten hun bezittingen en hun landerijen, en ze brachten het geld aan de voeten van de apostelen, zodat ze het uit konden delen ten nutte van degenen die gebrek hadden. Maar dan zie je daar de satan komen om ook daar zijn vingers tussen te krijgen en te verwarren en te verstoren. Want dan wordt daar gesproken over een Annanias en Saffira die dat ook deden, en ze verkochten ook wat en ze brachten het geld bij de apostelen. Is dat alles? Ja, dat is alles. Maar het was niet alles. Het was een leugen. Zij wilden wel de naam hebben dat ook zij hun bezitting hadden verkocht ten gunste van de armen, maar in werkelijkheid hielden ze veel daarvan voor zichzelf en was het maar een klein deel. Zij wilden wel de naam van iemand die een akker verkocht had ten gunste van de armen, maar zij wilden niet het bijbehorende bedrag daarvan op tafel leggen. Ze waren niet volkomen van hart voor de Heere. Het ging bij Annanias en Saffira in heel dat dienen eigenlijk om eigen eer en eigen aanzien in het midden van de gemeente. Maar het ging niet om de eer van God, en het ging niet om de belangen van de Heere!

Daarom wijst de Heere ons een andere weg in Zijn Woord. Vrijwillig dienen in Bijbelse zin is een dienen van de Heere. Dat moet ons oogmerk zijn. Zo hebben wij te staan in het ambt van diaken en zo moet ook het vrijwilligerswerk in de gemeente gestalte krijgen, dat is de rechte gestalte! Als de catechismus in Zondag 33 spreekt over 'goede

werken', (dat vrijwillig dienen behoort een goed werk te zijn in Bijbelse zin), dan wordt daar de vraag gesteld: 'Wat zijn goede werken?' En dan klinkt het antwoord: 'Alleen die uit een waar geloof...', ... volgens de wet van God..., gewillig in gehoorzaamheid aan het Woord van de Heere. Maar daarom ook: '... Hem alleen ter eer'. Daar ligt nu het diepe onderscheid tussen het Bijbelse vrijwilligerswerk en de wereldse humaniteit. En zo moet ons vrijwilligerswerk in het ambt van diaken en daarbuiten gestalte krijgen. Wij hebben onszelf te onderzoeken. Waar gaat het nu om, wat is nu het oogmerk van mijn bezig zijn, is dat nu een vrijwilligerswerk in Bijbelse zin? Gericht op de eer van de Heere of niet?

7. Als ik het samenvat: vrijwillig dienen, zoals de Schrift het ons leert, het is een hartelijk dienen, dat kan eigenlijk alleen vanuit de genade, vanuit een waar geloof. Het is een gewillig dienen in gehoorzaamheid aan het Woord van de Heere, het is een milddadig dienen! Met het oog op de eer van God. Ja, dan kijken we vanmorgen in de spiegel. Hoe staat het er dan bij? Ik denk dat er niemand van ons hier zal kunnen zeggen: 'Hier kom ik zonder schuld onderuit', integendeel, dan moeten wij belijden: 'Heere, daar kom ik nu alles in te kort, in mijn ambtelijke dienst en daarbuiten'. Als ons werk, ons vrijwillig werk, coram Deo, voor Gods aangezicht, wordt doorgeleefd, wie moet dan niet beschaamd het hoofd buigen? Zelfs, en juist dan als wij door genade mogen weten dat deze dingen er in beginsel mogen zijn, dan moeten wij nog belijden dat het stukwerk is.

Dan zijn we ook broeders, en daar wil ik dan toch wel mee afsluiten, aangewezen, op die *Ene, Die vrijwillig diende*. Dan zijn we met heel ons hebben en houden in het gemeentelven aangewezen op die ene Vrijwilliger, de Heere Jezus Christus, Die zich in de stilte van de eeuwigheid vrijwillig aanbood aan Zijn Vader, als Borg bij God, geheel vrijwillig! Hij was daartoe niet verplicht. Daar was in ons geen reden. Hij nam de redenen uit Zichzelf. Dat waren nu de innerlijke barmhartigheden van onze God, waardoor in de raad des vredes een plan ter verlossing werd ontworpen, waarin Christus Zich Borg stelde voor de Zijnen bij Zijn Vader, en Hij het werk vrij-

willig op Zich nam, wat er bij Zijn Vader te doen was, om een schuldig volk zalig te maken. Daarin zocht Hij de zaligheid van dat volk, zeker, maar daarin zocht Hij vóór alle dingen, de eer van Zijn Vader. En in de tijd is het uitgewerkt, heeft Christus dit werk volbracht. In de volheid van de tijd zond God Zijn Zoon uit in deze wereld, de Vader gaf Zijn Zoon tot in de dood over. En de Zoon ging, gewillig, om het werk te doen dat Zijn Vader Hem had opgelegd. 'Zie Ik kom, om Uw wil en om Uw welbehagen te doen'. Altijd was Hij bezig in de dingen van Zijn Vader. Het was, zo zegt de Schrift, Zijn spijze om de wil van Zijn vader te doen. En in die weg, van een volkomen plaatsbekledende gehoorzaamheid, verwierf Hij volkomen verzoening voor zondaren, die tegendraads en onwillig zijn. Voor mensen die er geen recht op hebben. Voor een wederhorig kroost, opdat zij bij God zouden wonen. Voor mensen die de gemeenschap met de Heere verspeeld en verzondigd hebben. Voor doodschuldigen en doemwaardigen. Maar Christus diende vrijwillig in hun plaats. Plaatsbekledend, borgtochtelijk. Hij deed het volmaakt. En alzo Hij de Zijnen liefgehad heeft, zo heeft Hij hen liefgehad tot het einde. Met Zijn lijdelijk dienen tot rechtvaardiging, en met Zijn dadelijk dienen tot heiligmaking, in alles wat er gedaan moest worden, zo verwierf Hij een volkomen zaligheid. Niet slechts een lage plaats, maar het kindschap Gods, om een erfgenaam van God en van het eeuwige leven te zijn.

Zo verwierf Hij ook, als die grote Hogepriester, alles wat wij nodig hebben in onze dienst. Als wij moeten klagen over gebrek en tekort en schuld wil Hij vergeving én ondersteuning geven. Hij is Iemand Die medelijden kan hebben met al onze zwakheden, Die in alle dingen verzocht was gelijk als wij, zonder zonden, en Die ons in alle dingen te hulp kan komen, ook in ons vrijwillig dienen. Want Hij was er in en Hij kent het als geen ander. Hij het deed in onze plaats en Hij wil het ons meedelen in Zijn genade. Al is het aan deze zijde van het graf, vol gebrek en tekort, maar Hij wil ons bedauwen van omhoog en ons Zijn beeld gelijkvormig maken. Nu, en daar moeten wij het van hebben, daar moet een diaken het van hebben in zijn dienst, en daar moet een dominee het van hebben, daar moet een

vrijwilliger in de gemeente het van hebben. In Christus, maar dan ook in Hem alleen, ligt nu alles wat wij nodig hebben om werkelijk vrijwillig te kunnen dienen in de Bijbelse zin van het Woord. Zoals de Heere het vraagt! Zonder Mij kunt gij niets doen. Vrijwillig dienen. De Heere geve ons dat we dit voor ons persoonlijk en voor het ambtelijk leven mogen beseffen, en dat Hij ons zo, in Christus, door dat wonder van Zijn genade, voor het eerst en dan steeds meer, maakt tot vrijwillige dienaren van het hemelhof! Dat zij zo.

“Thuishulp vanuit diaconale beweging, of noodzaak?”

door mevr. E.W. Sonnenberg

Met de komst van de WMO per 1 januari 2007 vond de staatsecretaris Ross-Van Dorp dat gemeenten in gesprek moeten met de kerken. Men heeft elkaar nodig, maar kunnen de kerken voldoende bieden aan de gemeenten? De zorgtaak die de kerk van oorsprong had, is de laatste decennia steeds meer opgezogen door professionele organisaties. De overheid is de zorginstellingen vervolgens gaan subsidiëren en door de jaren heen raakte de kerkelijke betrokkenheid bij de zorg en ook bij het vrijwilligerswerk steeds meer op de achtergrond. Daardoor is de kerk op dit terrein steeds minder of meer buitenspel gezet en houdt zich vooral bezig met taken als zending en gemeenteopbouw. De maatschappij rondom de zorg is uit beeld geraakt en op dit gebied is de kerkelijke organisatie vaak minder ontwikkeld.

Met de invoering van de WMO wordt er opeens vanuit de overheid wat van de kerken verwacht. Kerken zullen dat zeker willen en ook kunnen, maar als dat gaat om daadwerkelijke praktische hulp geven is dat vaak iets nieuws. De opdracht van de eerste christengemeente was toch ook heel praktisch van aard: denk aan de zeven werken van barmhartigheid. Hebben wij nog oog voor de noden, die er om ons heen zijn? De groep mantelzorgers is dikwijls een vergeten groep. Men ervaart het zelf niet dat men mantelzorger is, want het wordt op je pad geplaatst en men weet niet anders dan dat het je plicht is om voor je naaste te zorgen. Binnen de kerken is veelal onvoldoende aandacht voor de mantelzorgers, men herkent mantelzorgers niet. Chronische zieken ontvangen huisbezoek van een predikant, ouderling of diaken. Alle aandacht gaat daar naartoe. Soms wordt er in de gang nog even gevraagd aan degene die verzorgt of het wel gaat. Wat antwoord je in een dergelijk situatie? Meestal kort, dat het goed gaat, ook al ben je bijna aan het einde van je kunnen. Tijdens deze bezoeken zou het goed zijn om juist extra aandacht te

besteden aan de zorgenden en als het mogelijk is een gesprek met hen apart. Juist in deze individualistische maatschappij is er is er behoefte aan om als groep iets te doen. Het 'samen de schouders eronder zetten.' Binnen de kerken zijn hier mogelijkheden voor, maar het moet wel goed gecoördineerd worden.

Kerken hoeven dit niet alleen te doen. Als NPV willen wij graag kerken ondersteunen. Het is niet nodig het wiel steeds opnieuw uit te vinden. De NPV biedt een heel praktisch stappenplan aan hoe een kerk of andere vrijwilligersorganisatie kan komen tot het opzetten van een eigen hulpdienst.

Bij een thuishulporganisatie heb je verschillende soorten mensen nodig. Grofweg zijn hierin twee onderscheidingen te maken. De denkers. Zij zijn degenen die grote lijnen kunnen zien, een plan kunnen uitdenken, kunnen ondersteunen, organisatiebelangen kunnen onderscheiden, kunnen onderhandelen, maar ook welwillend zijn om op praktisch niveau een keer de handen uit de mouwen te steken. De doeners zijn over het algemeen praktisch ingesteld. Niet te veel zeuren over overlegvormen, zeg maar concreet wat ik doen moet en dan wordt de klus uitgevoerd. Veel van de vrijwilligers in de thuishulp vallen in de tweede categorie en zijn van onschatbare waarde in het ondersteunen van de mantelzorger. Wordt het wat ingewikkelder dan voelen ze zich niet altijd op hun gemak. Echter, er zijn ook vrijwilligers die het juist een uitdaging vinden om ergens aan te moeten trekken en liever een wat ingewikkelder klus doen. Een thuishulporganisatie heeft beide mensen nodig om goed te kunnen draaien.

Redenen om een diaconale thuishulporganisatie op te zetten.

Als gemeente zijn we één lichaam. Als één lid lijdt, lijden ook de andere leden. De kerken hebben een diaconale verantwoordelijkheid: omzien naar leden, die het moeilijk hebben, die extra aandacht nodig hebben en zorg behoeftig zijn. De kerk ziet de noden om zich heen, toenemende eenzaamheid, chronisch zieken, gezinnen met problemen, situatie van de mantelzorgers.

De doelstelling van diaconale thuishulp bestaat uit drie delen:

1. Vanuit een christelijke opdracht hulp bieden aan de medemens in nood;
2. Bijdragen aan het welzijn van hulpvragers die aanvullende hulp op beroepsmatige zorg in hun leefsituatie nodig hebben;
3. Ondersteunen van de mantelzorger.

Een definitie van thuiszorg:

Het geheel van verzorging, verpleging en behandeling van de patiënt in de thuissituatie, dat verricht wordt met behulp van zelfzorg, mantelzorg, vrijwilligers en aanvullende professionele hulp, die erop gericht is de patiënt in staat te stellen zich in de thuissituatie te handhaven.

Hierbij onderscheiden we drie groepen: de mantelzorger, de vrijwilliger en de professionele hulpverlener. Ieder heeft zijne eigen belangrijke taken, de maatschappij kan niet zonder vrijwilligers en beroepskrachten maar ook zeker niet zonder mantelzorgers.

Een definitie van mantelzorgers:

Mantelzorgers zijn mensen die zorgen voor familie, vrienden of buren, die door problemen met hun gezondheid hulp nodig hebben. Mantelzorgers hebben een persoonlijke band met degene die zij verzorgen.

In een tijd waarin de kosten voor de gezondheidszorg de pan uit rijzen is het belangrijk om beleid te maken zodat de kosten beheersbaar zullen blijven. De overheid is zich hier ook van bewust. De maatschappij verandert, je ziet steeds meer tweeverdieners, ouders hebben over het algemeen minder kinderen dan vroeger en de kinderen wonen ook vaak verder weg. De hulpvrager staat zelf vaak ook anders in het ontvangen van hulp. Soms willen ze bewust zelfstandig blijven en hulp aanvaarden van beroepskrachten i.p.v. mantelzorgers. De overheid is zich bewust van deze ontwikkelingen en ziet in dat de mantelzorger en vrijwilliger een belangrijke plaats innemen. Als deze er niet meer zouden zijn zou dit een ramp betekenen, er zou absoluut niet voldoende hulp geboden kunnen worden. Dit blijkt wel uit de volgende bereke-

ning:de groep mantelzorgers verzorgt meer dan vier maal zoveel mensen dan de professionele instellingen. Zij zijn dus onmisbaar!

De overheid voert een actief beleid om de mantelzorger te steunen. Dit wordt gedaan d.m.v. het oprichten van steunpunten mantelzorg en het stimuleren van vrijwilligerswerk. Steunpunten mantelzorg zijn in veel plaatsen opgericht. Wat kunnen zij de mantelzorger bieden? Bij een steunpunt mantelzorg kunnen beroepskrachten de mantelzorger verder helpen bij het uitvoeren van mantelzorgtaken. Dit houdt in:

- ~ informatie geven over ziektebeelden
- ~ emotionele steun geven (luisterend oor)
- ~ praktische hulp (bijv. invullen van formulieren)
- ~ opzetten van lotgenotencontactgroepen
- ~ signalen van mantelzorgers doorspelen aan relevante organisaties/politiek

Vaak werken ze samen met een coördinatiepunt vrijwilligerswerk, waardoor zij ook op de hoogte zijn van de beschikbare vrijwilligersorganisaties. Zij kunnen mensen doorverwijzen. De overheid stimuleert samenwerking binnen deze organisaties, maar ook binnen vrijwilligersorganisaties onderling. Dit om goede afstemming en meer bekendheid naar buiten toe te krijgen. De overheid heeft dus een actieve rol. Zij stimuleert het ondersteunen van mantelzorg, maar zij ziet ook dat de gezondheidszorg niet zonder vrijwilligers kan.

Het Rapport Kerk en Charitas omvat een onderzoek betreffende vrijwilligerswerk onder leden van vier orthodox- protestantse kerken (Ger. Vrijgemaakt, CGK, PKN (hervormd) en Ger. Gemeenten). Opvallend is in dit onderzoek dat maar weinig van de orthodox-protestantse mantelzorgers gebruik maken van bijv. een steunpunt mantelzorg, vanwege het neutrale karakter van die ondersteuning. Intussen kunnen zij wel zwaar belast zijn, vooral als zij hun taak als christenplicht beschouwen. "Dit krijg ik opgelegd en mag ik dit uit handen geven" is een vraag die voor velen speelt. Men kan zich schuldig voelen als er iemand komt oppassen om zelf een avondje weg te kunnen. Ligt hier geen taak voor de kerken?

Ook hier ligt een probleem door maatschappelijke veranderingen. Doordat veel mensen (waaronder steeds meer vrouwen) een baan hebben neemt de tijd af voor het doen van vrijwilligerswerk. Zonder vrijwilligers kan een maatschappij niet functioneren. Ze worden wel eens het cement van de samenleving genoemd. Gelukkig zijn er nog steeds veel vrijwilligers actief. Er moet dan gedacht worden aan vrijwilligerswerk op allerlei terrein, kerk, sport, politiek, school, gezondheidszorg. De overheid stimuleert gemeenten dan ook om actief te zijn in het beleid maken op het terrein van het vrijwilligerswerk. Met de invoering van de wet WMO is het beleid hiervoor bij de plaatselijke overheid gelegd, dicht bij de hulpvrager.

Vrijwilliger

Wie is nu eigenlijk de vrijwilliger?

- ~ Een buurman die regelmatig het gras maait voor zijn bejaarde buurvrouw?
- ~ Een lid uit de kerkelijke gemeente die elke zondagavond een gehandicapte jongen meeneemt naar de kerk?
- ~ Een klusjesman die voor de helft van het uurloon een verbouwing uitvoert bij een goede kennis?
- ~ Een lid van de gemeente, die één keer per week oppast bij een demente heer, zodat de mantelzorger (zijn vrouw) naar de zangavond kan?

Wat is een vrijwilliger en wat zijn de kenmerken van vrijwilligerswerk?

- ~ men doet het onbetaald
- ~ men doet het vrijwillig
- ~ men doet het voor anderen of de samenleving
- ~ het gebeurt in georganiseerd verband
- ~ het gebeurt met enige regelmaat

Het verschil van een vrijwilliger met een beroepskracht is: de beroepskracht doet het betaald, beroepsmatig. Hij moet deskundig zijn binnen zijn vakgebied. Een beroepskracht kan alleen ingezet worden als er een concrete hulpvraag is. Voor elke hulpvraag voor

professionele hulp moet een indicatie zijn. Zonder indicatie mag geen zorg verleend worden. Helaas kan er door de thuiszorg niet altijd direkt hulp geboden worden, dit geldt m.n. voor huishoudelijke hulp, omdat er tekorten zijn. Als blijkt dat iemand wel hulp nodig heeft en de thuiszorg kan het (nog) niet leveren, moet er dan niet geholpen worden? Ligt hier misschien een taak voor de vrijwilliger? Waar liggen de grenzen en moeten die zo duidelijk aangegeven worden? Het gaat toch om de hulpvrager en de mantelzorger?

Stel dat de vrijwillige thuishulp hulp gaat bieden, dan komen de volgende vragen/problemen in beeld:

- ~ Doordat de vrijwilliger inspringt wordt de hulpvrager geholpen. De overheid en professionele organisaties voelen minder druk om dit probleem aan te pakken. Op deze manier kan er een verschuiving van taken plaatsvinden.
- ~ Vrijwilligers begeven zich snel op glad ijs. Gaan misschien handelingen uitvoeren die wettelijk gezien niet toegestaan zijn.
- ~ Het kan het vrijwilligerswerk demotiveren door bijv. vrijwilligers structureel te vragen om huishoudelijk werk te verrichten. Hieruit blijkt ook dat taken gescheiden houden belangrijk is.

Het gaat erom om samen voor hetzelfde doel te gaan, de hulpvrager en de mantelzorger te helpen. De vrijwilliger mag aanvullend bezig zijn. Hij of zij voert geen verpleegtechnische handelingen uit of geeft medicijnen, maar heeft wel tijd voor de cliënt om misschien even lekker te wandelen of iemand te begeleiden naar het ziekenhuis. Deze tijd ontbreekt de beroepskracht, die op grond van een indicatie maar een beperkte tijd met een bepaalde zorg bezig mag zijn. Op deze manier kunnen de beroepskracht en de vrijwilliger elkaar aanvullen. De beroepskracht verzorgt of verpleegt de patiënt of doet huishoudelijke hulp, daartegenover is de vrijwilliger er om de mantelzorger te ondersteunen of eventueel te vervangen.

In de theorie lijkt alles goed op elkaar af gestemd te zijn. De beroepskrachten die verplegen of verzorgen, de mantelzorger die ook een aantal taken op zich neemt en de vrijwilliger die de mantelzorger

hierin ondersteunt. Maar de praktijk is soms wel eens anders. Zoals blijkt uit het volgende stukje, een mantelzorger vertelt:

“Mensen in een rolstoel vallen op in het straatbeeld, maar mij vielen op een gegeven moment de mensen áchter die rolstoel op. Mij sprongen de tranen in de ogen als ik ze zag, ik voelde in mijn botten hun vermoeidheid, de pijn in hun rug en schouders van het sturen, tillen, bukken en ondersteunen. Ik voelde hun geduld (moeten hebben), hun (moeten) wachten, hun niet meer beschikken over eigen tijd. Het is zo, het kan niet anders. De mens in de rolstoel, de zieke, is aan de andere overgeleverd. Maar de ander dus aan hem. De mantelzorger is voor de een deel het lichaam en de tijd van de zieke”.

In sommige situaties dreigen mantelzorgers overbelast te raken. De draaglast wordt dan groter dan de draagkracht. Draagkracht is datgene wat iemand aankan. Men krijgt meer lasten te dragen dan men eigenlijk aankan. Hierin ligt een gezamenlijke taak weggelegd voor beroepskrachten en vrijwilligers. Door hier alert op te zijn kan het bespreekbaar gemaakt worden met de mantelzorger. Mogelijk kan dan door goede samenwerking de zorg of hulp uitgebreid worden. Op deze manier kunnen we gezamenlijk ons doel bereiken: goede hulp en ondersteuning bieden aan hulpvrager en mantelzorger.

Dit is een reden om een thuishulporganisatie op te zetten. Ook een Bijbelse opdracht: Christen zijn niet alleen met de mond, maar ook met de handen.

Redenen om het niet te doen:

- ~ Er kan binnen de gemeente geen draagkracht zijn om een thuishulporganisatie van de grond te tillen;
- ~ Er kan al zoveel hulp geboden worden in de omgeving, die voldoende is afgestemd op de levensbeschouwelijke achtergrond. (bijv. kerken werken samen met de plaatselijke NPV-afdeling);
- ~ Men heeft geen oog voor de sociale zorg in de gemeente; men ziet niet dat er gemeenteleden overbelast zijn.

Hoe zet men een thuishulporganisatie op?

Stap 1: Vorming van een werkgroep

Mogelijkheden vooraf

Voordat men overgaat tot het vormen van een werkgroep is het zinvol om als kerk na te gaan wat de mogelijkheden vanuit de gemeente zijn om tot de vorming van een werkgroep te komen. Over de volgende vragen moet worden nagedacht:

- ~ Hebben we voldoende menskracht?
- ~ Wat zijn de capaciteiten binnen de kerk?
- ~ Hebben we financiële draagkracht?
- ~ Als die ontbreken, zijn er dan mogelijkheden om daar aan te komen?

Wanneer bovenstaande vragen positief beantwoordt zijn en de kerk ziet mogelijkheden om eventueel een diaconale thuishulp op te zetten, kan men verder gaan met het doorlopen van een stappenplan.

Zoeken naar medestanders

Binnen de kerkelijke gemeente is besloten om te onderzoeken of het mogelijk is een afdeling diaconale thuishulp op te zetten. Op dit moment zal er een werkgroep samengesteld moeten worden die dit onderzoek gaat uitvoeren en ook de verdere voorbereidingen ter hand neemt. Een werkgroep wordt ingesteld door de kerkenraad en kan bestaan allereerst uit twee afgevaardigden namens de kerkenraad/diaconie. Daarnaast is het nodig om in deze fase gemotiveerde mensen te zoeken om het draagvlak van dit initiatief te vergroten. Het is aan te bevelen een werkgroep samen te stellen met mensen uit verschillende maatschappelijke sectoren. Hierbij valt te denken aan:

- ~ lokale gezondheidszorg
- ~ kerkelijke gemeenten
- ~ plaatselijk bedrijfsleven
- ~ gemeentelijke overheid
- ~ iemand met journalistieke ervaring

Het samenstellen van de werkgroep dient met grote zorgvuldigheid te gebeuren. Het welslagen van de diaconale thuishulp hangt voor

een groot deel af van de vaardigheden en bereidwilligheid tot goede samenwerking van de werkgroepleden. Het is daarom belangrijk om daar veel aandacht aan te besteden. Dat iemand tijd heeft is niet voldoende. Een lid van de werkgroep moet geschikt zijn voor zijn/haar taak. Het is van belang dat er op dit moment door de diaconie een budget beschikbaar gesteld wordt zodat de werkgroep haar taak goed kan uitvoeren.

Stap 2: Onderzoeken of er behoefte is aan een diaconale thuishulp

Voordat men een thuishulporganisatie opstart, is het goed te weten hoe de beroepskrachten en andere vrijwilligersorganisaties daar tegenaan kijken. Zien zij bepaalde taken voor de deze thuishulp? Denk bij het contact leggen aan de volgende organisaties:

- ~ Andere vrijwilligersorganisaties. Soms is er een steunpunt mantelzorg die de hulp coördineert. U kunt voor deze informatie eventueel een gemeentegids raadplegen of informeren bij het gemeentehuis;
- ~ Diaconieën van andere kerkelijke gemeenten. Wat kan samen gedaan worden;
- ~ Thuiszorg, huisarts, maatschappelijk werk of andere professionele zorgaanbieders.

Stap 3: Een besluit nemen om te starten en het vaststellen van de doelgroep

Het onderzoek is afgerond. Er gaat een voorstel naar de kerkenraad. Deze moet nu een besluit nemen of de werkgroep door kan gaan met de verdere voorbereidingen. De werkgroep maakt hiervoor een kort verslag met haar bevindingen. Wanneer de kerkenraad besluit om door te gaan moet in een vergadering over de volgende zaken een besluit worden genomen:

- ~ Voor welke doelgroep wil men hulp inzetten?
- ~ Op welke termijn moet dit gebeuren?
- ~ Wanneer starten we?
- ~ Wanneer gaan we hier bekendheid aan geven?

Stap 4: Zoeken van coördinatoren van het project

Werven van coördinatoren

De volgende stap is het werven van coördinatoren. Bij voorkeur minimaal drie coördinatoren. Voor een afdeling die ook vrijwillige terminale thuishulp gaat geven is het belangrijk om na te denken of dit aantal genoeg is. Binnen de terminale thuishulp is het aan te bevelen om voortdurend een coördinator beschikbaar te hebben wanneer vrijwilligers hun werk verrichten. Het kan zijn dat dit niet mogelijk is. In dit geval moet er een mogelijkheid zijn om de vrijwilliger op te vangen bij eventuele probleemsituaties. Er kan met de dienstdoende huisarts of de thuiszorg afgesproken worden dat een vrijwilliger met vragen bij hen terecht kan. Denk ook aan mannen die dit werk heel goed kunnen uitvoeren. De coördinator heeft veel praktische zaken te regelen, laat PR en administratieve zaken door iemand van de werkgroep verrichten.

Hoe vinden we gemotiveerde coördinatoren?

De coördinator is ook een vrijwilliger. Soms kan het moeilijk zijn om iemand te vinden die een dergelijke verantwoordelijke taak als vrijwilliger wil doen. De taken van de coördinator zijn:

- ~ Is verantwoordelijk voor de uitvoerende taak op plaatselijk niveau.
- ~ Houdt een kennismakingsgesprek met de aspirant – vrijwilliger en draagt bij positieve bevinding de vrijwilliger, in overleg met de portefeuillehouder, ter benoeming voor aan de werkgroep/diaconie.
- ~ Houdt één keer per twee jaar voortgangsgesprekken met de vrijwilligers.
- ~ Is het centrale meldpunt voor de hulpvragen.
- ~ Voert het intakegesprek met de hulpvragers.
- ~ Wijst de hulpvraag toe aan één of meerdere vrijwilligers.
- ~ Volgt en evalueert de geboden hulp.
- ~ Houdt de administratie bij van de geboden zorg.
- ~ Onderhoudt contact met de beroepskrachten en andere vrijwilligersorganisaties over vakinhoudelijke zaken met betrekking tot de zorg.

- ~ Organiseert bijeenkomsten en cursussen voor de vrijwilligers.
- ~ Heeft vier keer per jaar overleg met degene van de kerkenraad, die dit project in zijn portefeuille heeft.
- ~ Levert declaraties betreffende gemaakte onkosten van de vrijwilligers in bij de penningmeester van de werkgroep/diaconie.
- ~ Maakt een jaarverslag en bespreekt dit met de werkgroep/diaconie. Het is goed om dit samen te doen, zodat men op de hoogte is van de werkzaamheden van elkaar.
- ~ Bezoekt als de kerk lid is van de NPV één keer per jaar de bijeenkomst van alle coördinatoren uit de omgeving.
- ~ Bij lidmaatschap van de NPV kan men met de consultant overleggen en advies vragen over de voortgang van de hulpdienst.

Stap 5: Zorgen voor financiële middelen om te starten

Financiële middelen

Bij het opzetten van een hulpdienst zijn aanloopkosten. Hier moet al voor het opzetten van een werkgroep rekening mee gehouden worden. De kosten die gemaakt worden zijn kosten die ieder jaar terug komen, dus constant. Ook na het opzetten van een hulpdienst zal een groot gedeelte van de kosten opnieuw gemaakt moeten worden om de hulpdienst draaiende te houden. Het is dus goed om elk jaar de kosten te begroten. In deze fase moet men in de begroting rekening houden met de volgende kosten:

- ~ aanschaf kantoorbodigheden;
- ~ telefoon- en abonnementskosten;
- ~ computer, printer en onderhoudskosten;
- ~ administratie- en verzendkosten;
- ~ advertentiekosten (voor werving vrijwilligers);
- ~ publiciteitskosten (o.a. voor een folder);
- ~ kosten voor consumpties (koffie en thee);
- ~ onkostenvergoedingen voor werkgroepleden, vrijwilligers en coördinatoren;
- ~ attentie voor de vrijwilligers.

Hoe komen we aan de financiële middelen?

Om de eerste aanloopkosten te dekken zijn er verschillende bron-

nen die kunnen worden aangeboord. In eerste instantie is het wenselijk dat de diaconie hiervoor een bedrag beschikbaar stelt. Mogelijke andere bronnen in de toekomst zijn:

- ~ Gemeentelijke overheid (WMO)
- ~ Fondsen. Men kan enkele fondsen benaderen die aan dit type initiatieven willen bijdragen. Men kan een overzicht aanvragen bij de provinciale overheid, afdeling voorlichting. Dit overzicht kan worden geraadpleegd op die fondsen die vrijwilligersinitiatieven steunen.
- ~ Eenmalige giften en donaties.

Stap 6: Bereikbaarheid

Het is aan te bevelen om afspraken te maken wanneer de coördinator van de hulpdienst bereikbaar is. Kies een vast tijdstip en communiceer dit naar buiten toe door middel van een: folder, krant, kerkblad, telefoonboek, etc. Bijvoorbeeld: bereikbaarheid een uur of half uur per dag. Hiernaast eenmaal per dag de voicemail afluisteren, of per welk e-mailadres men bereikbaar is. Belangrijk, voor de terminale hulp en de samenwerking met beroepskrachten, is dat de coördinator in elk geval overdag (evt. op een vastgesteld tijdstip) bereikbaar is. Gebruik van een mobiele telefoon is een goede keuze. Het nummer kan onderling worden uitgewisseld. Voor hulpvragers zijn de kosten soms een belemmering. Men kan dan aanbieden, bij een wat langer gesprek, even terug te bellen.

Tot slot: Wat kan de NPV voor u betekenen?

Als kerkenraad/diaconie blijft u verantwoordelijk voor dit project. Voor de uitvoering kunt u een beroep doen op de deskundigheid van de NPV. Wanneer u als kerk lid wordt van de NPV via het 1 + 1 = 3 project ontvangt u het handboek voor het opzetten van een diaconale hulpdienst. U kunt hiermee aan de slag en heeft een handreiking hoe het op te zetten. Coördinatoren kunnen te allen tijde met vragen terecht bij de consulent. Coördinatoren worden uitgenodigd voor de regio bijeenkomsten met andere coördinatoren, men ervaart deze bijeenkomsten als zinvol om vooral ervaringen uit te wisselen. De vrijwilligers kunnen cursussen, of thema avonden volgen om beter toege-

rust te zijn voor dit werk. Voor de coördinatoren is er ook een cursus, die gevolgd kan worden. Voor kerken, die lid zijn van de NPV geldt dat de vrijwilligers van hun hulpdienst op verzoek verzekerd kunnen zijn via de NPV, als zij een vrijwilligerscontract hebben. Het lidmaatschap kost als kerk € 13,50 per jaar. Voor het eventueel volgen van een cursus van de NPV wordt apart een bedrag in rekening gebracht. Daarnaast stelt de NPV het op prijs als er een collecte gehouden wordt voor de NPV, omdat dit werk niet gesubsidieerd wordt.

De volgende cursussen kunnen door de NPV verzorgd worden voor de vrijwilligers van de aangesloten kerken:

- ~ Basiscursus vrijwilligers in de Thuishulp
- ~ Basiscursus vrijwilligers in de Terminale hulp
- ~ Vervolgcurcus vrijwilligers in de terminale hulp
- ~ Omgaan met ouderen
- ~ Basiscursus ondersteuning aan mensen met psychische problemen
- ~ Deskundigheidsbevordering voor Coördinatoren Vrijwillige Thuishulp

en de volgende themabesprekingen:

- ~ Claimend gedrag
- ~ Omgaan met dementie
- ~ Mantelzorgondersteuning
- ~ Signaleren
- ~ Vragen rond het levenseinde

Het kan zijn dat in een bepaalde plaats meerdere kerken lid zijn geworden van de NPV. In een dergelijk situatie wil de NPV meedenken/begeleiden om als gezamenlijke kerken overstijgende hulpvragen op te kunnen vangen.

*E. W. Sonnenberg
Consulent NPV-Thuishulp,*

Kerkewijk 115,
3904 JA Veenendaal
Tel: 0318-547888

